

DAKOFAs handlingsplan for 2007/2008

21. august 2007
SAV/jpn/am/hw

Handlingsplan er som sidste år opdelt i en faglig og en organisatorisk plan, og det forudsættes, at tilrettelæggelse og gennemførelse af konferencer fortsat vil være en kerneydelse for DAKOFA. Udkastet tjener endvidere til at implementere de første elementer i den fremlagte strategi.

A: Faglig handlingsplan:

Nedenfor opridses en række emner, som bliver aktuelle i planperioden, og som foreslås taget op på konferencer, seminarer og workshops samt ikke mindst møderne i DAKOFAs arbejdsudvalg:

- Affaldsrammedirektivet udløser følgende emner til formidling/debat:
 - End-of-Waste / Biprodukter / REACH ?
 - Bioaffald og slam – særlige direktiver?
 - Farligt affald – *sammenblanding eller ej?*
 - Nyttiggørelse/Bortskaffelse
 - Hierarki versus LCA/CBA – *harmoniserede genanvendelseskrav?*
 - Forebyggelse
 - Transport over landegrænser (herunder samspil med den reviderede transportforordning)
- Regeringens udspil på affaldsområdet og energiområdet udløser følgende emner til formidling/debat:
 - Selskabsgørelse, herunder følge og formidle 'Affaldssekretariatets' kriterier for benchmarking og for etablering af prislofter samt følge og formidle procedurene for regional planlægning af deponeringskapaciteten
 - Adskillelse af myndighed og drift, herunder skabe overblik over udskilte, sideordnede aktiviteter (100 nye selskaber?)
 - Farligt affald fra erhverv – '*frit*' ved genanvendelse
 - Bidrage til faglige kriterier for optagelse på nationale registre af behandlere, transportører og indsamlere af genanvendeligt erhvervsaffald (farligt som ikke-farligt)
 - Genbrugsstationer og erhverv
 - Deponeringskapacitet
 - Affald som brændsel, herunder spørgsmålet om anvendelse af affald i kraftværker og i bredere forstand som standardiseret fast affaldsbrændsel til im- og eksport, idet implikationerne i f.t. Kyoto-mekanismen belyses (sådan brændsel bliver lukrativt for kvotebelagte industrigrene, som vil påvirke markedsmekanismen for forbrændingsegnet affald) og spørgsmålet om brændslets kvalitet (sortering)
 - Følge og formidle affaldsdirektivets slutforhandling om forbrænding som nyttiggørelse eller bortskaffelse og konsekvenserne for Danmark, herunder formidle Regeringens bebudede plan for liberalisering af forbrændingssektoren i forlængelse af vedtagelsen
 - Formidle nye regulativer
- Rammebetingelser for Regeringens kommende, nationale affaldsplan (for 2009-2012?)

- Formidle de rammebetingelser, der kan aflæses ud fra revisionsprocessen omkring affaldsrammedirektivet og regeringens udspil om hhv. affald og energi, og som må antages at skulle lægges til grund for de kommunale affaldsplaner, som mange sammenlagte kommuner allerede er i fuld gang med. Miljøstyrelsen kan ikke forventes at udsende endelige signaler, førend regeringsudspillet og sandsynligvis affaldsrammedirektivet er politisk behandlet og afgjort.
- Miljøansvar – hvor ender det, hvilke forholdsregler?
 - Genanvendelse fortsat mulig, når miljøansvarsdirektivet implementeres?)
- Opfølgning på kommunalreformen
 - *nye aktører, nye netværk*
- Forskning & Udvikling
 - Opsamling af behov og ønsker m.h.p. kanalisering til netværket for forskning og udvikling i affaldssektoren
- Farligt affald, REACH og GHS
 - Klassificering af farligt affald i lyset af nye europæiske og globale regler
- Forberedelse af international konference (sammen med ISWA) om affald og klima (til afholdelse i f.m. klima-topmødet i København, november 2009)

B: Organisatorisk handlingsplan

Nedenfor opridses de nye tiltag, som sekretariatet foreslås at skulle tage op i planperioden (ud over løsningen af de opgaver, der allerede varetages, herunder sekretariatsbistand ved tilrettelæggelse og gennemførelse af konferencer samt møder i arbejdsudvalg og Teknisk Råd samt vedligeholdelse og ajourføring af hjemmeside med nyheder og baggrundsstof og endelig sammenskrivning og udsendelse af Nyhedsbreve):

- Oprustning af sekretariatet til i stigende omfang at kunne facilitere ad-hoc-netværk og til at udnytte netværksfaciliteter i relation til arbejdsudvalg
- Etablering og udbygning af et netværk for forskning og udvikling (se vedlagte kommissorium af 20. april 2007 og netværksgruppens plan for gennemførelse)
- Opbygning af lokal forankring i form af miniseminarer og workshops i lokalområder, specielt med henblik på at servicere kommunerne og deres lokale samarbejdspartnere
- Etablering af inspirations-forum for konference- og seminar-aktiviteter
- Udvikling af koncept for e-læringsprogrammer
- Udvikling af koncept til e-kommunikationsværktøjer
- Aktivering af Teknisk Råd

- Aktivering af udvalg

Kommissorium for DAKOFAs arbejde med netværksdannelser om Forskning og Udvikling indenfor affaldssektoren (som godkendt af bestyrelsen 20. april 2007)

DAKOFA ønsker at etablere og facilitere et netværk til sikring af koblingen mellem innovation, forskning og industriel udvikling indenfor affaldshåndtering.

Netværket skal generelt understøtte aktiviteter, hvor virksomheder og videninstitutioner blandt DAKOFAs medlemmer arbejder sammen om udviklingen af ny viden.

Herunder skal netværket:

- skabe mulighed for, at virksomheder og videninstitutioner i fællesskab kan mødes, udvikle og formidle forskningsbaseret viden til løsning af (høj)teknologiske problemstillinger,
- danne basis for etablering af innovationskonsortier, der etableres mellem virksomheder og forskningsinstitutioner,
- initiere virksomheder og videninstitutioner til i fællesskab at udvikle nye teknologiske platforme, der kan danne grundlag for affaldssektorens produkt- og serviceudvikling i de kommende år.

Netværket skal kunne fungere som såvel et forum for uformelle udvekslinger af viden og projektideer som en egentlig rugekasse for etablering af samarbejder i varige og forpligtende partnerskaber mellem virksomheder og videninstitutioner.

Netværket faciliteres af DAKOFAs sekretariat gennem følgende aktiviteter i det omfang der kan skaffes finansiering:

- afholdelse af workshops og seminarer, herunder 'Camps' af flere dages varighed, hvor brugere og forskere bringes sammen og under ledelse af proceskonsulenter bringes til at udvikle og søsætte projekter
- 'kicks & drivers' i form af formidling af artikulerede forsknings- og udviklingsbehov som følge af ændret lovgivning, nye affaldsarter, skærpede krav etc. etc.
- opretholdelse af web-baserede støttefunktioner såsom:
 - databaser over virksomheder, der ønsker at indgå i demonstrationsprojekter og tilsvarende leverandør- og udviklervirksomheder, der søger samarbejde med anlæg for demoprojekter,
 - generelle kontaktnet,
 - udbuds-oversigter,
 - tilskuds-oversigter
 - projekt-oversigter (herunder projekter under opstart, igangværende projekter og afrapporterede projekter) samt...
 - vejledninger i datafangst og deling af data,
- en generel portal til forsknings- og udviklingsverdenen på affaldsområdet.
- løbende sekretariatsbistand i form af sekretærhjælp

Til støtte for netværkets etablering og drift nedsætter DAKOFAs bestyrelse efter indstilling fra Tekniske Råd en følgegruppe blandt DAKOFAs medlemmer med repræsentanter fra GTS-institutterne, universiteterne, Videncenter for affald, rådgiverne, affaldsbehandlere (offentlige

såvel som private), kommunerne, leverandørerne, industrien, Miljøstyrelsen og Videnskabsministeriet.

Følgegruppen, der samtidig fungerer som den første spire til et netværk, refererer til DAKOFAs direktør og bistår sekretariatet med etablering og drift af netværket, herunder lokalisering af de mest påtrængende F&U-behov, som netværket kan arbejde med til en start, fundraising og formulering af betingelser for og fordele ved medvirken (ejendomsret til resultater, krav om offentliggørelse, afstemning af behovet for på den ene side fuld offentlighed og synliggørelse og på den anden side ro til projektudvikling etc.), samt fungerer som forberedelsesgruppe i f.t. workshops og proceskonsulenter m.v. ved gennemførelse af 'Camps' samt andre 'kick & driver'-aktiviteter.

Følgegruppen kan supplere sig med anden sagkundskab ved behandling af særlige opgaver.

Følgegruppen aflægger én gang årligt (ved marts-mødet) en beretning for det forgangne år til Teknisk Råd, idet beretningen tillige indgår i DAKOFAs årsberetning.

NOTAT

21. august 2007
HW/-

Vedr. DAKOFAs F&U-netværksgruppes plan for opfyldelse af kommissorium

DAKOFAs netværksgruppe vedr. Forskning & Udvikling i affaldssektoren har gennemført et seminar om F&U i Teknisk Råd 20. marts 2007 og i den forbindelse forelagt et kommissorium for det videre arbejde, som tiltrådtes af rådet og siden DAKOFAs bestyrelse.

Netværksgruppen har på denne baggrund fastlagt en række aktiviteter til opfyldelse af kommissoriets enkelte dele i 2007/2008 (gennemgås til slut i dette notat), ligesom gruppen har besluttet at åbne for deltagelse fra alle interesserede medlemmer af DAKOFA, for derved efterhånden at udvikle sig til et bredt netværk.

Fokus på barrierer for implementering af F&U-resultater

Det er intentionen til en start at fokusere på de barrierer, der synes at eksistere for implementering af den forskning og udredning, der allerede pågår/er afsluttet inden for affaldsområdet, men som tydeligvis har vanskeligt ved at bryde igennem som etablerede teknologier og løsninger. Herunder er det intentionen at fokusere især på demonstrationsfasen, hvis fravær synes at have været den vigtigste årsag til grundstødning for mange nye teknologier.

Affaldsteknologier et specielt 'produkt'

Netværksgruppen er meget opmærksom på det forhold, at de 'produkter' i form af f.eks. avancerede behandlingsteknologier til behandling af specielle affaldstyper, som forsknings- og udviklingsarbejdet inden for affaldsområdet typisk ville kunne resultere i, aldrig vil blive til masseprodukter, men måske blot vil ende op med et eller ganske få anlæg til servicering af måske hele Nordvesteuropa. Det gør det vanskeligt at overføre erfaringer fra udvikling indenfor f.eks. bilindustri, vindmøller, høreapparater eller tilsvarende masseproducerende brancher.

Netværksgruppen er dog opmærksom på, at der for de mere gængse teknologier, der retter sig mod affald i almindelighed, eksisterer et stort markedspotentiale her som i udlandet, som sideløbende bør stimuleres.

Hvad angår markedet for de specialiserede affaldsteknologier er dette imidlertid relativt snævert og lader sig kun vanskeligt afgrænse til alene det danske marked. Regering & folketing har derfor intention om at stimulere den danske udvikling gennem skærpede behandlingskrav, kombineret med udnyttelse af transportforordningens indsigelsesmulighed overfor eksport af affald til behandling, der ikke opfylder nationale kvalitetskrav.

Delikate afbalanceringer: national beskyttelse mod eksport og ønske om import

Netværksgruppen er opmærksom på, hvorledes myndighederne i den sammenhæng må foretage to meget delikate afbalanceringer, nemlig på den ene side sikre, at skærpede, specifikke kvalitetskrav til behandling af specielle affaldstyper ikke får karakter af tekniske handelshindringer, og på den

anden side åbne op for, at eventuelle danske, avancerede behandlingsanlæg kan tilføres affald også fra andre lande for at sikre et tilstrækkeligt volumen.

Det sidste forudsætter selvsagt lige så skærpede krav til behandling i også andre lande.

Samtidig har netværksgruppen noteret sig, at markedet for avanceret affaldsteknologi er overordentligt følsomt overfor politiske strømninger, idet et givent marked kan forsvinde hen over en nat, hvis fokus skifter som følge af politiske forandringer.

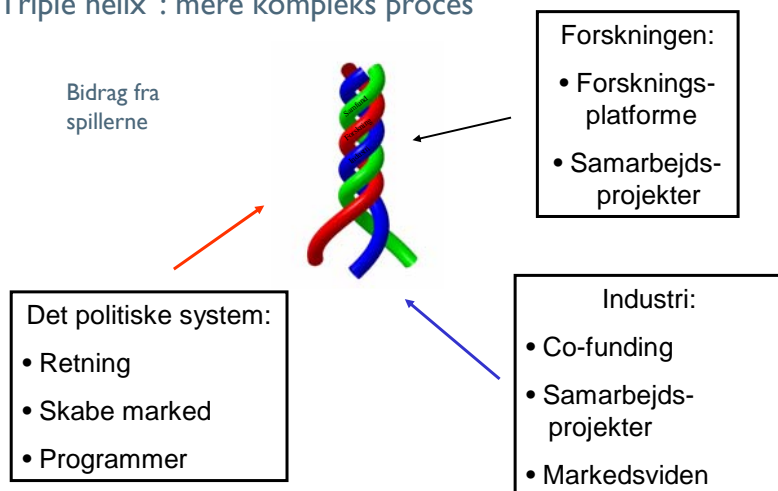
Det er disse rammebetingelser, netværksgruppen – og samspillet mellem den danske F&U og industri – må navigere indenfor, og gruppen har derfor besluttet at fokusere nærmere på disse rammebetingelser i den indledende fase af sit arbejde.

På sigt: Etablering af 'Triple helix' som driver for innovation

På sigt vil gruppen afdække, hvorledes og hvorvidt det vil være muligt at etablere en velfungerende Triple helix-model for udviklingen i affaldssektoren, således som den blev beskrevet på F&U-seminaret i Teknisk Råd 20. marts 2007 af Jon Wulff Petersen, TTO (se figuren nedenfor). For at drive innovationen skal det politiske system, forskningen og industrien således arbejde sammen i et netværk om at skabe optimale vilkår for udviklingen, hvor det politiske system bidrager med at skitsere retningen, skabe markedet og opstille programmer, mens forskningen etablerer platforme og samarbejdsprojekter og industrien bidrager med co-funding, samarbejdsprojekter og markedsviden. Specielt det sidste, markedsviden, har hidtil været et manglende aspekt, som Netværksgruppen vil fokusere på.

"Triple helix": mere kompleks proces

Konkrete planer for 2007/2008

Foreløbig planlægges arbejdet udmøntet i følgende aktiviteter (oplistet i overensstemmelse med kommissoriets kronologi):

a) Afholdelse af workshops og seminarer

Seminar om understøtning af F&U for affaldsområdet

Eftersom regering og forligspartierne er enige om, at alene eksisterende tilskudsordninger skal være gældende i de næste tre år, arrangeres i foråret 2008 et åbent seminar, som dels præsenterer de eksisterende tilskudsordninger m.v., dels fokuserer på de øvrige rammebetingelser for F&U og implementering heraf. Seminaret skal således også evaluere regeringens og folketingsflertallets intention om at styrke teknologiudviklingen på affaldsområdet gennem opstilling af skærpede krav til behandling af specielle affaldstyper.

'Camp' om affald

På Teknisk Råds møde var der opslutning omkring gennemførelse af en 'camp' for indbudte deltagere om F&U på affaldsområdet, og netværksgruppen tilstræber en sådan gennemført i foråret 2008 med fokus på teknologier til behandling af særligt kritiske affaldsfraktioner som røggasrensningsprodukter, shredderaffald, imprægneret træaffald og PVC-affald (de fraktioner, som regeringen og aftaleparterne peger på i aftalen af 21. juni 2007 om affaldssektorens fremtidige organisering).

Campen skal således fokusere dels på de teknologier og metoder, der allerede er udviklet, eller som er tæt på at kunne realiseres, dels på de miljø- og samfundsøkonomiske motiver for at fokusere på netop disse affaldsfraktioner, og campen har til formål at pege på, hvad der skal til for at få teknologierne og metoderne implementeret i fuldskala, samt hvad der eventuelt måtte mangle af forsknings- og udviklingsarbejde for at opnå miljø- og samfundsøkonomisk optimale løsninger.

Når campen tænkes at skulle fokusere på de specifikke teknologier, er det bl.a. med henblik på at der for hver teknologi søges udarbejdet en form for handlingsplan eller forretningsplan, således at campen gerne skulle give nogle konkrete resultater at arbejde videre ud fra, herunder f.eks. konsortiedannelser og levedygtige netværk.

Netværksgruppen vil søge ekstern finansiering af Campen samt ekstern konsulenthjælp til dens gennemførelse. Campens gennemførelse forudsætter en sådan ekstern finansiering.

International affalds- og klimakonference 2009

I f.m. beslutningen om at lægge den næste FN-klimakonference i København i første uge af december 2009 besluttede DAKOFA og ISWA at gennemføre en optaktskonference om affald og klima i dagene forinden (26.-27.11.09) i København m.h.p. at skabe fokus på affald og at sikre budskaber bragt videre på en 'side event' i løbet af selve FN-konferencen. Netværksgruppen vil følge dette arbejde og komme med input i fornødent omfang, herunder søge at skabe overblik over arrangementer i øvrigt i optaktsfasen.

b) Web-baserede støttefunktioner, herunder portal til F&U

I f.m. moderniseringen og opbygningen af DAKOFAs fremtidige hjemmeside etableres et særligt forum eller rum for F&U, og Netværksgruppen har foreslået, at der startes allerede nu i det små med opslag eller rettere portaler under 'Notater & Guidelines' (hvor hjemmesidens kataloger over F&U-opgaver allerede ligger) til hhv. støttemuligheder og udviklingsprojekter og andre relevante websteder.

Endvidere skal der linkes til Videncentrets forskerkatalog, der udmærker sig ved løbende at blive opdateret af de implicerede forskere selv, og som linker videre til disses web-steder på deres respektive videninstitutioner.

Herefter er det tanken at lade DAKOFAs hjemmeside udvikle støttefunktioner for F&U-netværket i den takt, de måtte blive artikulere/lader sig realisere med de til enhver tid forhåndenværende ressourcer.